

ارزش بیمه در جامعه

مترجم: پریسا روزه کفال

- کارشناس علوم اقتصادی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکز

مقدمه

هیچ مداخله‌ای انجام نمی‌دهد، اما هیچ‌گونه نگرانی در مورد ریسک‌های بیمه‌شدنی و ریسک‌های بیمه‌شده وجود ندارد.

در نتیجه بیمه، همراه با دولت برای جبران خسارت و جلوگیری از خسارت فعالیت می‌کند. تنها امتیاز کسب و کار بیمه این است که امنیت خاطر را فراهم می‌کند، که این امنیت یک واقعیت ناخودآگاه است که قابل اندازه‌گیری نیست، بر خلاف دارایی‌های تحت مدیریت بیمه و نیز سهم بیمه‌گذار از تولید ناخالص داخلی. این مقاله برخی از حوزه‌های بیمه را که نشان‌دهنده نقش بیمه درون جامعه است، مشخص می‌کند.

۱. بیمه چگونه به مشتریان، شرکت‌ها و جوامع کمک می‌کند؟

بیمه‌گران، اشخاص و مؤسسات تجاری را بیمه می‌کنند. اشخاص یک محصول بیمه‌ای را به منظور

بیمه برای جامعه از دیدگاه‌های مختلف ارزشمند است. اما اطلاعات عمومی در مورد سهم بیمه در کل اقتصاد و جامعه، پایین است. سیاست‌گذاران، بیمه‌گذاران و عموم مردم تنها هنگامی به ارزش‌گذاری بیمه می‌پردازند که خسارتی اتفاق بیفتد و انتظار جبران خسارت از سوی بیمه داشته باشند.

مهم‌ترین عملکرد بیمه برای جامعه، ارائه تمهیدات تسهیم ریسک، تقسیم ریسک، انتقال ریسک و نیز ارائه ضوابط جلوگیری از خسارت است، که اساس مدل کسب و کار بیمه برای یک اقتصاد با عملکرد خوب است، اما این خصوصیت تا حد زیادی پنهان مانده است.

بیمه‌پذیر بودن، مرز بین نقش بیمه به‌عنوان فعال بازار و نقش دولت در تضمین رفاه اجتماعی جامعه را نشان می‌دهد. در جایی که ریسک‌ها، بیمه‌پذیر نیستند، دولت

هدف و پروژه‌ای خاص یا افزایش مزایای دوران بازنشستگی ذخیره می‌کند. به‌طور کلی بیمه از شخص در حفظ ثبات موقعیت مالی‌اش پشتیبانی می‌کند. بیمه به افراد کمک می‌کند تا با صرفه‌جویی از هزینه‌های غیر ضروری‌شان بکاهند و آنان را قادر می‌سازد که ذخایر مالی خود را به پروژه‌های دارای بازگشت سرمایه بالاتر تخصیص دهند. بنابراین بیمه، موجب سرمایه‌گذاری‌های بزرگ از طریق کاهش میزان محدود سرمایه در زمینه‌های نسبتاً بی‌فایده می‌شود. اگر یک فرد به جای بیمه از خدمات سنتی بانکی استفاده کند، قادر خواهد بود پس‌اندازی داشته باشد که در صورت نیاز، به سرعت آن را برداشت کند. اما او ممکن نیست به اندازه بیمه‌گران، هنگامی که در ابعاد بین‌المللی سرمایه‌گذاری می‌کنند، به امکانات سرمایه‌گذاری دسترسی داشته باشد. همچنین فرد قادر به ایجاد پس‌انداز مناسبی جهت پوشش خسارت‌های ناشی از حادثه‌ای بیمه‌شدنی در آینده نخواهد بود.

۳. محرک اقتصادی و شبکه ایمنی برای مؤسسات تجاری

همانند افراد، شرکت‌های تجاری هم می‌توانند در

اجتناب از مواجهه با یک بار مالی در صورت بروز آسیب و صدمه ناشی از روی دادن یک حادثه خاص (بیمه غیرزندگی)، ذخیره مالی برای پروژه‌ای خاص یا کاهش ریسک‌های طول عمر، مرگ و میر و از کارافتادگی انتخاب می‌کنند (بیمه عمر و بازنشستگی).

۲. آرامش ذهنی افراد

شایع‌ترین محصول بیمه غیرزندگی، بیمه مسئولیت شخص ثالث و سایل نقلیه موتوری است. اگر یک شخص مسبب تصادف باشد، موظف به جبران خسارت‌هایی است که به شخص ثالثی که مقصر نیست، وارد شده است. با توجه به پیامدهای تصادف، لازم است فرد مبلغ زیادی پول پردازد (اعم از صورتحساب بیمارستان، ازدست‌دادن درآمد آتی به اضافه خسارت‌های مادی). با تهیه کردن بیمه شخص ثالث و سایل نقلیه موتوری، شخص تضمین می‌کند که خسارت‌های شخص ثالث پرداخت می‌شود، درحالی که پرداخت غرامت بر موقعیت مالی آن شخص، تأثیر چشمگیری نخواهد داشت.

هنگامی که یک شخص، بیمه عمر یا بازنشستگی دارد، پول خود را به‌طور منظم، جهت ایجاد سرمایه برای یک

به صورت کپتیو^۱ یا خواه به صورت خودبیمه‌گری یا بیمه تجاری، قادر به پرواز دادن هواپیماها نیستند. تنها فعالان بزرگ بازار می‌توانند به خودبیمه‌گری برسند و به تنهایی، خسارات عمده را جبران کنند.

شرکت‌های بیمه همچنین از بانک‌ها در مدیریت ریسک‌های‌شان حمایت می‌کنند. برای مثال با خرید بیمه‌های اعتباری مصرف‌کنندگان، در صورت فوت مصرف‌کننده یا اگر به دلایلی مصرف‌کننده قادر به بازپرداخت وام (بیکاری یا از کارافتادگی) نباشد، شرکت بیمه طبق قرارداد اعتبار مصرف‌کننده، بقیه اقساط را پرداخت می‌کند. در نتیجه ریسک عدم بازپرداخت وام‌ها برای بانک، تا حد زیادی کاهش یافته و به بانک‌ها اجازه سرمایه‌گذاری سرمایه‌ای را خواهد داد که در صورت عدم وجود این بیمه، لازم بود این سرمایه را به صورت سرمایه احتیاطی نگاه دارند. از آنجا که بیمه اعتباری، امنیت بیشتری را برای بانک به ارمغان می‌آورد، نه فقط اعتبارات مصرف‌کننده را بلکه صادرات تجهیزات و کالاهای سرمایه‌گذاری دیگر را نیز تسهیل می‌کند.

معرض ادعای خسارت‌های ناشی از یک حادثه خاص قرار گیرند. برای مثال تولیدکنندگان هم برای محصول معیوبی که به یک شخص خاص خسارت وارده کرده مسئول‌اند. از آنجا که محصولات در حجم وسیع فروخته می‌شوند، یک تولیدکننده به راحتی ممکن است با تعداد زیادی از مصرف‌کنندگان مواجه شود، در نتیجه ملزم به پرداخت میزان زیادی از غرامت است. اگر یک شرکت تجاری قادر به انتقال ریسک به بیمه‌گر از طریق خرید بیمه‌نامه نشد، لازم است تا ذخیره سرمایه‌ای برای جبران ادعاهای خسارت بالقوه مربوط به محصولات مرجوعی داشته باشد. بنابراین این شرکت سرمایه کمتری جهت سرمایه‌گذاری و نوآوری در تولید دارد. بدین طریق، بیمه به وسیله تقبل ریسک‌هایی که شرکت‌های تجاری به طور معمول با آن مواجه می‌شوند، از توسعه اقتصادی حمایت می‌کند.

تکنولوژی‌های ابداعی، بدون وجود بیمه‌های تجاری قادر به تجاری‌شدن نیستند و شرکت‌های در حال تأسیس نمی‌توانند بدون بیمه‌های تجاری، ریسک‌های خود را تقبل کنند. خطوط هوایی بدون وجود حمایت بیمه، خواه

حقیقه‌های پرداختی توسط صاحبان بیمه‌نامه‌ها، هزینه‌های عملیاتی و ذخایر مالی برای پرداخت‌های آینده شرکت‌های بیمه را پوشش می‌دهند. از آنجا که برخی از این پرداخت‌ها در آینده نزدیک اتفاق نخواهند افتاد (برای مثال بیمه بلندمدت زندگی و محصولات بازنشستگی) سرمایه به دست آمده از طریق حقیقه‌ها می‌تواند به سرمایه‌گذاری مجدد در بازارهای مالی و تولید درآمد سرمایه‌گذاری اختصاص یابد. بنابراین شرکت‌های بیمه یک سرمایه‌گذار قابل توجه در سطح ملی و بین‌المللی می‌باشند. آنها سرمایه در دسترس خود را برای شرکت‌های خصوصی (به عنوان مثال تولیدکنندگان، تولیدکنندگان انرژی و صنعت مالی) از طریق سرمایه‌گذاری در سهام یا خرید اوراق قرضه شرکت‌ها صرف می‌نمایند. علاوه بر این، آنها از دولت‌ها در تأمین مالی پروژه‌ها مانند زیرساخت‌ها و دیگر پروژه‌های سودمند برای اقتصاد جامعه، به ویژه از طریق سرمایه‌گذاری در اوراق قرضه دولتی حمایت می‌کنند. علاوه بر این، در اقتصاد مدرن از بیمه به عنوان ذخیره‌ساز یاد می‌شود. بیمه همچنین اجازه نمی‌دهد موج ناگهانی محدودیت مالی مانند یک فاجعه بسیاری از بیمه‌گذاران را مورد هدف قرار داده و آنها را به ورطه ورشکستگی بکشاند. اما اجازه می‌دهد تا برنامه‌ریزی با اطمینان بیشتر و با کاهش خطرات خاص که تهدیدی برای فرایند کسب و کار عمومی تلقی می‌شود، انجام گیرد (Liedtke, 2007). امکان انتقال ریسک به بیمه‌گر برای افراد و سازمان‌های تجاری، شبکه ایمنی ایجاد می‌کند، که به آنها اجازه می‌دهد تا خطرهای موجود در تصمیم‌گیری‌های کارآفرینی خود (مانند محصولات نوین، سرمایه‌گذاری‌های جدید) و تصمیم‌گیری‌های شخصی را (مانند وام‌های مسکن، آموزش‌های حرفه‌ای، بهبود کیفیت زندگی) محاسبه نمایند.

در آخر بیمه به عنوان یک کارفرمای بزرگ و مربی به ایجاد مهارت‌های شغلی در تعدادی از رشته‌های حرفه‌ای می‌پردازد.

چگونه شرکت‌های بیمه به مقابله با چالش‌های فعلی اجتماعی کمک می‌کنند؟

۴. تأمین آینده جمعیت سالمند

درصد افراد ۶۵ سال و مسن‌تر در سازمان همکاری‌های اقتصادی و توسعه کشورهای، در مقایسه با کسانی که ۱۵ تا ۶۴ سال دارند، در بین سال‌های ۱۹۸۰ و ۲۰۴۰ دو برابر خواهد شد و به ۳۷ درصد خواهد رسید (Lafortune et al, 2007).

اهمیت نقش بیمه‌های بازنشستگی در حال افزایش است، به خصوص با توجه به جمعیت سالمندان که به طور قابل ملاحظه‌ای در کشورهای صنعتی، با توجه به شرایط بهتر زندگی و بهبود روش‌های درمانی پزشکی رو به رشد است. در همان زمان با وجود این واقعیت که برخی از دولت‌ها سن بازنشستگی را افزایش دادند، امکانات بازنشستگی سریع‌تر از موعد قانونی، انگیزه افراد را برای ترک کار در زمانی که می‌توانند از لحاظ کاری مفید باشند، افزایش می‌دهد. تنها ایالات متحده آمریکا و از سال ۲۰۱۱ انگلستان سن قانونی برای بازنشستگی را تعیین نکرده‌اند که این امر، کارفرمایان و کارمندان را برای توسعه اشکال جدیدی از اشتغال و به کارگیری نوعی نیروی کار تهییج می‌کند که اصطلاحاً آنها را «کارگران نقره»^۱ می‌نامند.

در نتیجه، دوره‌های بازنشستگی به طور قابل ملاحظه‌ای طولانی‌تر شده است و بازنشستگان میزان بیشتری از پس‌انداز را جهت گذران زندگی خود به صورت استاندارد درخواست می‌کنند.

نسل فعلی بازنشستگان هنوز در حالی از صندوق‌های تأمین اجتماعی سود می‌برند که در زمانی که نرخ زادوولد و بازار کار مشارکتی بالاتر رفته بود تا حد زیادی تأمین مالی شده‌اند، نسل جوان امروز تا حد زیادی بر صندوق‌های خصوصی و پس‌اندازهای شخصی تکیه می‌کنند. صندوق‌های تأمین اجتماعی فعلی بر اساس قرارداد بین نسلی تعهدات پرداخت به تعداد فزاینده

1. Silver Workers

محصولات است بلکه نقش مهمی در ایجاد آگاهی نسبت به راه‌حل‌های موجود دارد.

۵. حوادث فاجعه‌آمیز طبیعی و تغییر اقلیم

حوادث فاجعه‌آمیز طبیعی در طول سال‌های اخیر افزایش یافته است و به‌خصوص نیمکره جنوبی با توجه به زیرساخت و اقتصادشکننده در معرض آن قرار می‌گیرد. دلیل این امر تنها گرمایش کره زمین و پیامدهای آن نیست، بلکه افزایش شدید تراکم افراد و اموال در مناطقی که مستعد حوادث فاجعه‌آمیز طبیعی می‌باشد نیز در این امر دخیل است. جمعیت مناطق ساحلی به‌صورت مداوم در حال افزایش است و بلاهای طبیعی در کشورهای جهان سوم اغلب به جمعیتی که در فقر زندگی می‌کنند، آسیب می‌زند.

بیمه خرد می‌تواند به مدیریت خطر بلایا در کشورهای جهان سوم کمک کند. هدف از طراحی بیمه خرد، مقرون به صرفه‌بودن آن برای افراد تنگدست و حمایت از خانواده‌های فقیر است. این محصولات اغلب برای مقابله با خطر حوادث فاجعه‌آمیز طبیعی خاص و در مناطق خاص طراحی شده (به‌عنوان مثال طرح‌های بیمه خشکسالی در مالاوی، بیمه خشکسالی شدید در اتیوپی، و ... (UNISDR, 2011)).

حوادث فاجعه‌آمیز طبیعی منجر به آسیب‌ها و صدمات قابل توجه بیشتری می‌شود. نه تنها اموال خصوصی و تجاری، بلکه زیرساخت‌هایی مانند جاده‌ها، بنادر، مخبررات و سیستم‌های آب و فاضلاب و شبکه‌های برق صدمه می‌بینند. زیرساخت‌های آسیب‌دیده سریعاً بر اقتصاد اثر می‌گذارند. پوشش بیمه، امکان ترمیم و بازسازی سریع و در نتیجه، تثبیت اقتصاد را ایجاد می‌کند. فرایندهای متوقف‌شده کسب و کار می‌تواند از طریق بیمه تداوم کسب و کار (عدم‌النفع) تحت پوشش قرار گیرد که خسارت یک کسب و کار را بعد از یک حادثه جبران می‌کند، درحالی‌که سازمان نیز در حال بازسازی است. درک ماهیت و تأثیر ریسک‌های جوی در سطوح بالا در حداقل رساندن پیامدهای بلایای طبیعی تأثیر بسیار دارد.

بازنشستگان را دارد و انتظار می‌رود منافع را برای ذی‌نفعان آینده کاهش دهد. به‌علاوه، رو به افزایش بودن تغییر کارفرمایان، طرح‌های منافع قطعی را به طرح‌های مشارکت قطعی تغییر داده است.

بخشی از این نسل سالمند، سال‌های بیشتری زندگی خواهند کرد و در برخی از سطوح به تنهایی قادر به انجام کارهای خود نبوده و به استفاده از مراقبت‌های بلندمدت^۱ نیاز دارند. LTC مجموعه‌ای از خدمات ارائه‌شده به‌صورت روزانه، به‌طور رسمی یا غیررسمی، در خانه یا در مؤسسات است که برای افراد مبتلا به عدم توانایی حرکت و نقص عضو ارائه می‌شود. اگر چه ممکن است نقص عضو در هر سنی رخ دهد، اما احتمال وقوع آن با بالا رفتن سن افزایش می‌یابد. برخلاف بیمه‌نامه‌های درمانی استاندارد که در درجه اول، هزینه مراقبت‌های درمانی را پرداخت می‌نماید، بیمه‌نامه‌های LTC قراردادهای بلندمدتی است که برای کمک به افراد مبتلا به اختلالات جسمی و / یا شناختی و کمک به فعالیت‌های زندگی روزمره آنها طراحی شده است (Costa- Font and Courbage, 2012).

همه سیستم‌های تأمین اجتماعی ملی، هزینه‌های کمک و مراقبت را پوشش نمی‌دهند. اگر هم پوشش بدهند، اغلب به‌اندازه کافی برای پاسخ‌گویی به هزینه‌های واقعی، کافی نیستند. در نتیجه، افراد به پس‌انداز خود یا مزیای اجتماعی تکیه می‌کنند. باز هم، به‌خصوص برای نسل جوان که حتی امید به زندگی بالاتری نسبت به نسل فعلی سالمندان دارند، اقدامات احتیاطی ضروری است. بنابراین نقش بیمه از یک سرمایه‌گذار ملی و حامی رشد اقتصادی نیز بالاتر رفته است. هم اکنون و به‌طور فزاینده‌ای در آینده، کارایی تعاملات بین نسلی نیازمند به تکیه بر بیمه، به‌عنوان یکی از ارائه‌دهندگان محصولات پس‌اندازی خواهد بود، که تکمیل این محصولات، ریسک طول عمر در سن بازنشستگی را کاهش خواهد داد. در حال حاضر، نفوذ بازار این محصولات هنوز هم پایین است، به‌طوری‌که بیمه‌گر نه تنها ارائه‌دهنده

1. Long-Term Care (LTC)

فاجعه‌آمیز طبیعی کمک کند. بیمه نمی‌تواند و نباید، نقش دولت‌ها در تعیین و تشخیص چالش‌های اجتماعی را بر عهده بگیرد. اما می‌تواند در یافتن راه‌حل‌های مناسب کمک کند. بسیار مهم است که سیاست‌گذاران، نقش بالقوه بیمه‌گران را درک کرده و در زمان تدوین مقررات جدید بیمه‌ای و ضوابط پس از روی دادن حوادث فاجعه‌آمیز، به بیمه‌گران نیز توجه داشته باشند.

منبع:

Hoppe, k, 2012. The Value of insurance to society, *Risk Management*, No. 15.

منابعی که در متن مقاله استفاده شده است:

1. Costa-Font, J. and Courbage, C., 2012. *Financing long-term care: new and unresolved questions*. in Costa-Font, J. and Courbage, C. (eds) *Financing Long-Term Care in Europe*, Basingstoke: Palgrave Macmillan.

2. Lafortune, G., Balestat, G. and the Disability Study Expert Group Members, 2007. *Trends in severe disability among elderly people: assessing the evidence in 12 OECD countries and the future implications*, OECD Health Working Papers 26, Paris.

3. Liedtke, P.M, '2007. What's insurance to a modern economy?. *The Geneva Papers on Risk and Insurance-Issues and Practice*, 32(2), pp. 211-221

4. UNISDR, 2011. *Global assessment report on disaster risk reduction*. Available at <<http://www.preventionweb.net/english/hyogo/gar/2011/en/home/index.html>>.

با افزایش آگاهی عمومی، صنعت بیمه با تجربه و تخصص وسیعی که در طول دهه‌های گذشته کسب کرده، در حال کار بر روی بهبود جلوگیری از خسارت و توسعه فناوری در مناطق دارای ریسک بلایای طبیعی است.

این طیف وسیع شامل توسعه نقشه‌های مخاطره دیجیتال و اموال تطبیق‌پذیر با مخاطرات جهت حمایت از برنامه‌های عمومی کاهش مخاطرات است. برخی بیمه‌گران نیز به مشتریان خود خدمات مهندسی ریسک خاصی را پیشنهاد می‌دهند که متناسب با تعیین ریسک‌های تغییر اقلیم می‌باشند، مثلاً ارزیابی ریسک اموال و مشاوره جهت ارتقای بهبود آن، مدیریت تداوم کسب و کار، ارزیابی بیمه وقفه و کسب و کار (عدم‌النفع)، مدیریت مخاطرات طبیعی و تعیین مشخصه‌های ریسک‌ها. بیمه‌گرانی که مجاز به استفاده از قیمت‌گذاری مبتنی بر ریسک هستند می‌توانند محرک نوعی سازگاری با ریسک باشند که قطعاً منجر به کاهش ریسک می‌شوند، هنگامی که داده‌ها از جزئیات و دقت مناسب برخوردار باشد، اغلب برای بیمه‌گران امکان‌پذیر است تا بین ریسک‌ها تمایز قائل شوند. روش‌های فعلی کاهش ریسک مثلاً ساخت و ساز مناسب ساختمان‌ها و ایمن‌سازی آنها که باعث کمتر شدن شدت صدمات وارده می‌شود و در نتیجه برای ساختمان‌ها ایمن و مناسب، حق بیمه کمتری تعیین می‌شود.

۶. نتیجه‌گیری

این مقاله تنها خلاصه‌ای از اهمیت بیمه‌گران در دنیای امروز را بیان می‌کند. در جامعه‌ای که با چالش‌های عظیمی مواجه است، نقش بیمه‌گران حتی مهم‌تر به نظر می‌رسد. ساختارهای سنتی خانواده، به ویژه در کشورهای توسعه یافته، دیگر مانند قبل، نقش یک شبکه امنیتی اجتماعی را به همراه ندارد. افراد، تقریباً باید بار مشکلات و خسارات را به تنهایی به دوش بکشند. اگر چه بیمه‌گران نمی‌توانند جایگزین ساختارهای اجتماعی شوند، اما می‌توانند تحمل مشکلات را آسان‌تر کنند. در کشورهای جهان سوم، بیمه می‌تواند به مردم در شرایط دشوار زندگی، جهت تحمل مشقت‌های ناشی از حوادث